

EMMA OLOFSSON

YHTÄ KUOLEMAN EDESSÄ

Emma Olofsson

Yhtä kuoleman edessä

Suomentanut Saga Egmont

Editoinut Aino Salminen

SAGA Egmont

Yhtä kuoleman edessä

Translated by Saga Egmont

Edited by Aino Salminen

Original title: *I döden är vi lika*

Original language: Swedish

Cover image: Shutterstock & Unsplash

Cover designer: Lisa Bygdén

Copyright © 2023, 2025 Emma Olofsson and Saga Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727260549

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser. It is prohibited to perform text and data mining (TDM) of this publication, including for the purposes of training AI technologies, without the prior written permission of the publisher.

This work is republished as a historical document. It contains contemporary use of language.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Vognmagergade 11, 2, 1120 København K, Denmark

Rakkaalle isoisälleni.

Toivottavasti sinulla on oma kirjasto siellä, missä oletkin.

Näetkö kuun siellä, missä olet tänä iltana?
Tartu käteeni, niin käymme hakemassa sen
Näetkö auringon takana kerrostalojen?
Sulje silmäsi, ja olemme taas yhdessä
Sulje silmäsi, ja olemme taas yhdessä

Thomas Stenström

Prologi

Toukokuu on täällä, ja puiden latvoissa tuntuu jo lämpö. Valo herättää eloon kaiken kuolleen. Mutta varhainen vehreys on haurasta – sitä tietää, että se on vain lainassa. Yö on rauhallinen ja levollinen, ja taivas hehkuu kuin liekeissä. Ajoittain heikko vai-kerrus rikkoo hiljaisuuden. Maassa veden äärellä makaa mies, joka ymmärtää, ettei tule enää koskaan näkemään syreeninkukkien putoavan maahan kesän tieltä. Hän on hyväksynyt ajatuksen kuolemasta. Pelko on muuttunut joksikin muuksi. Nyt hän miettii, kuinka kauan kestää, ennen kuin kipu lakkaa tuntumasta.

Kun kengänkärki iskee hänen kylkiluunsa murskaksi, hän kiljaisee, vaikka tietää, ettei kukaan kuule häntä. Hän sulkee silmänsä ja ajattelee lapsuutensa katuja, niitä, joilla aina raikui nauru ja soi musiikki. Hän ei halua luopua elämästä, mutta tietää, ettei mikään enää pitele häntä täällä.

Joku sylkäisee hänen päälleen, kerta toisensa jälkeen. Sylki valuu otsalle, roiskuu silmiin ja sekoittuu vereen. Päässä raikaa ivallinen nauru, joka peittää alleen hänen rakkaidensa äänet. Muisti-

kuvat lempeistä hymyistä välähtelevät hänen mielessään ja tuovat hetkeksi lohtua. Miten he tulevat selviämään ilman häntä? He, jotka ovat jo menettäneet niin paljon.

Jostakin kaukaa kantautuu lautan sumutorven ääni. Hän avaa silmänsä, ja viha ympäröi hänet jälleen. Miten joku voi olla noin täynnä raivoa? Hän nostaa toisen kätensä suojellakseen itseään, vaikka ymmärtää, että se on turhaa. Joku astuu hänen kätensä päälle niin että luut murtuvat.

Hän ei enää koskaan pääse kotiin. Ei enää koskaan istu keittiössä katselemassa äitinsä tanssia tämän laittaessa ruokaa. Äidin pitkä tukka liehuu ilmassa. Hän pystyy melkein haistamaan äidin tuoksun, sekoituksen ruoankäryä ja hajuvettä. Äiti edustaa kaikkea sitä, mitä hän rakastaa.

Hän kuulee äidin hyräilevän, kuulee tutut laulut, joita tällä oli tapana laulaa heille ennen nukkumaanmenoa. Pommien putoillessa ikkunoiden takana.

Nyt hän makaa maassa, yksin ja suojattomana, kun elämä hitaasti ja tuskallisesti virtaa pois hänestä.

Viimeinen asia, jonka hän näkee, on yksinäinen voikukka, joka on löytänyt tiensä esiin asfaltin halkeamasta.

Luku 1

Karlskrona, helmikuu 2020

Kun kello lähestyi kymmentä, oli myrsky saanut talvi-illasta otteen. Korkeat aallot pieksivät lauttaa, kun Itämeri näytti voimansa. Oli se aika vuodesta, jolloin päivät vielä peittyivät harmaaseen sumuun, valon kaipuu oli huipussaan ja talven jäljiltä kalpeat ihmiset janosivat lämpöä.

Lautta oli joutunut hidastamaan vauhtiaan, ja matka Karlskronan ja Gdynian välillä kestäisi todennäköisesti tavallista kauemmin.

Yläkannella sijaitsevaan baariin virtasi jatkuvasti ihmisiä, jotka eivät pelänneet hurjaa merenkäyntiä. Nauru ja kovaääninen puheensorina täytti joka nurkan, ja iloiset matkustajat kulkivat huojuen pöytien välissä.

Rikoskomisario Sonja Ljung nojautui nahkasohvaa vasten ja lepuutti käsiään kasvavalla vatsallaan. Aiemmin samana iltana hän oli seisonut peilin edessä ja ihmetellyt, miten nopeasti aika olikaan kulunut, olihan hän nyt viimeisillään raskaana ilman että

oli oikeastaan juuri ehtinyt miettiä asiaa. Ehkä se johtui siitä, että raskaus oli jo hänen kolmantensa, ja siitä, että hänellä oli ollut niin paljon kaikkea muuta mielen päällä. Ensimmäisellä kerralla hän ja Alexander olivat dokumentoineet kaiken huolellisesti ja ottaneet paljon kuvia hänen vatsastaan. Nyt hän saattoi huomata välillä unohtaneensa, monesko raskausviikko oli käynnissä.

Muutaman pöydän päässä istui iso miesjoukko. He olivat kaikki pukeutuneet tyylikkäisiin pikkutakkeihin ja solmioihin. Miehet kohottivat lasinsa ja skolasivat. Varmaankin joku työporukka, Sonja ajatteli. Kovaääninen nauru keskeytti hänen ajatuksensa.

”Nyt voin jo nauraa asialle, mutta voin kertoa, että siinä hetkessä ei paljon naurattanut”, Navid huudahti käsiään levitellen.

Sonja katseli työkaveriaan, joka istui häntä vastapäätä. Navid kertoi erästä pieleen menneestä pidätyksestä uransa alkutaipaleelta eläytyen tarinaansa täysillä. Aina silloin tällöin hän pysähtyi ottamaan kulauksen oluestaan. Hän selvästi nautti siitä, että oli vapaalla. Kauluspaita oli vaihtunut harmaaseen t-paitaan, joka paljasti tatuoidut käsivarret. Aina yleensä niin huolellisesti kammatut tummat kiharat hulmusivat vapaina.

”Ja ajatella, että sinusta sitten kuitenkin saatiin hyvä poliisi”, Morten sanoi virnistäen Navidille. ”Ei olisi uskonut, kun mietti, millaisia tyhmyyksiä te teineinä yhdessä rakkaan poikani kanssa keksitte.”

Morten kääntyi Sonjan puoleen. Hän oli yhä ruskettunut Thaimaan-lomansa jäljiltä. Ystävälliset silmät olivat yhtä tummat kuin hiukset ja tiheä partakin. Liikuntaharrastus, jonka pariin Morten viimeisimmän lääkärikäyntinsä jälkeen oli enemmän tai vähemmän pakotettu, oli tuottanut tulosta, eikä paita enää pingottanut vatsan kohdalta.

”Tietäisitpä vain, Sonja. Ja he olivat aina valmiita valehtelemaan toistensa puolesta, parhaita ystäviä kun olivat.”

”Voin kuvitella”, Sonja nauroi.

Sonja ei ollut lauttamatkailun ystävä. Hän oli suhtautunut hie-
man varauksella Mortenin ideaan, kun tämä oli iloisesti ilmoit-
tanut vievänsä heidän tiiminsä vuorokauden mittaiselle risteilylle
Puolaan. Mutta pomo oli ollut niin innostunut, että oli mah-
dotonta väittää vastaan. Nyt Sonja oli iloinen, että oli lähtenyt
mukaan, vaikka ulkona myrskysikin.

Hän näki aaltojen murtuvan ikkunan takana, näki kuinka vesi
tuli lähemmäksi aina lautan keinahtaessa. Hän oli yllätynyt siitä,
että oli onnistunut pitämään pahoinvointinsa kurissa. Ehkä johtui
raskaudesta, ettei merisairaudesta tuntunut olevan jälkeäkään.

”Olen varma, että jokaisella tämän pöydän ympärillä on hi-
hassaan useampikin hyvä tarina”, Navid jatkoi ja kumosi loputkin
oluesta. Sonja tajusi, että hän oli humaltumassa.

Navidin kasvot kirkastuivat, kun hänen puhelimensa soi. ”Se
on Benjamin”, hän sanoi ennen kuin vastasi. ”Hei kaveri, oletteko
jo päässeet perille Limaan?” hän peitti toisen korvan kädellään,
jotta kuulisi, mitä luurin toisessa päässä sanottiin. ”Kyllä, kerron
äidille, että soititte. Olettehan nyt sitten varovaisia. Rakastan
teitä.”

Puhelun katkaistuaan Navid huokaisi äänekkäästi. ”Laittaa
hermostuttamaan, kun molemmat pojat huitelevat toisella puolen
maailmaa.”

Morten taputti Navidia olkapäälle. ”Nyt tiedät, miltä meistä
tuntui, kun sinä ja Micke matkustelitte ympäriinsä. Muistan eri-
tyisesti kesän sen jälkeen, kun olitte saaneet lukion päätökseen.
Keskellä yötä puhelin soi ja meille kerrottiin, että Navid ja Micke

olivat joutuneet Vietnamsissa liikenneonnettomuuteen vuokramopolla. Muistatko sen, Navid?”

”Muistan kyllä, jalka murtui ja sain aivotärähdyksen. Yhdeksäntoistavuotiaana ja kaukana kotoa sitä saattaa yhtäkkiä tulla äitiä ikävä. Mutta kiitos Morten, tuon muistelemisen rauhoittaa-kin minua juuri sopivasti.”

Iris suuntasi heitä kohden baarista. Vihreä mekko liehui hänen pitkän vartalonsa ympärillä hänen tasapainotellessaan tarjontinta, jolle heidän juomansa oli aseteltu. Suoritus oli varsin vaikuttava, kun otti huomioon ulkona raivoavan myrskyn.

”Oli ihan mahdotonta päästä tiskille asti tilaamaan”, hän huudahti ja laski tarjottimen alas. ”Herroille gin tonic, raskaana olevalle naiselle Pepsi.”

Sonja rakasti sitä, miten jo pelkkä Iriksen näkeminenkin pirsti mieltä. Iris oli kuin lämmin väriläiskä ajoittain varsin synkältä tuntuvan maailman keskellä. Iriksen hajuvesi kutitti hänen nenäänsä, kun nainen istuutui Sonjan viereen. Iris huokaisi tyytyväisenä ottaessaan kulauksen alkoholittomasta oluestaan.

”Sonja, ennen kuin minut lähetettiin baariin, olin kertomassa, että tapasin miehesi viikonloppuna. Siellä ottelussa”, Iris sanoi. ”Parempaa ja mukavampaa fysioterapeuttia en tiedäkään. Hän sanoi, ettette vielä ole päässeet yksimielisyyteen nimestä.”

Alexander oli halunnut ehdottomasti pitää vauvan sukupuolen yllätyksenä. Mutta Sonja tiesi, että hänen sisällään kasvoi pieni tyttö. Kun Alexander ei ollut kuumeen takia päässyt mukaan ultraäänitutkimukseen ja kättilö oli tiedustellut, halusiko hän tietää vauvan sukupuolen, ei Sonja pystynyt vastustamaan kiusausta. Hänellä ei ollut kuitenkaan aikomustakaan hiiskua asiasta kenellekään.

”Emme ole, mutta vielähän meillä on tässä muutama viikko aikaa.”

Hän ei ollut oikein tajunnut, että reilun kahden kuukauden kuluttua hän olisi kolmen lapsen äiti. Kun hän tuli ensimmäistä kertaa raskaaksi, hänet siirrettiin pois kenttätöistä – siten hän oli alun perin päätynyt työskentelemään vakavien ja törkeiden rikostapausten parissa.

Navid nousi ylös. ”Käväisen vain hakemassa laturini siltä varalta, että kundit soittavat uudelleen.”

”Tulen mukaan”, Sonja sanoi ja otti kulauksen Pepsistään ennen kuin nousi seisomaan. ”Raskaana olevan naisen kohtalo on pissata viisi kertaa tunnissa. Ja käyn mieluummin vessassa hytissä kuin baarissa.”

He työntyivät ohi miesjoukon, jossa keskusteltiin vilkkaasti seuraavasta juomatilauksesta.

Halvan partaveden haju tulvahti Sonjaa vastaan heidän astuesaan hyttikäytävälle. Valo välkkyi, ja hetken aikaa hän oli varma, että se sammuisi. Voimakas potku vatsassa sai hänet hymyilemään.

”Voi luoja, tämä yksi on kuin mikäkin mustekala.”

”Se on kieltämättä hurjaa”, Navid hymyili. ”Ajatella, että sisäläsi kasvaa pieni elämä. Muistan, kun Vickyn vatsa liikkui niin, että pelkäsin koko naisen putoavan sohvalta.”

Sonja nauroi ääneen.

”Luulenpa, Navid, että varmaan harvoin on käynyt niin, että syntymätön lapsi olisi potkaissut raskaana olevan naisen alas sohvalta.”

Käytävän perällä olevan hytin ovi oli raollaan. Sonja oli juuri ja juuri kuulevinaan sieltä kantautuvan musiikin. Hän jäi sei-

somaan paikoilleen ja katseli ovea, joka heilui lautan liikkeiden mukana.

Valo käytävällä välähti vielä kerran, ennen kuin kaikki pimeni.

Luku 2

Karlskrona, toukokuu 1993

Amina seisoi ikkunan ääressä ja katseli sadetta. Pisaroita, jotka saivat ulkomaailman katoamaan sumuun. Tuoreen leivän tuoksu teki hänet nälkäiseksi, mutta hän halusi odottaa, kunnes kaikki olisivat kotona. Hän rakasti iltoja, jolloin lapset olivat molemmat kotona ja he istuivat kaikki yhdessä kuluneen keittiönpöydän ympärillä naurun raikuessa heidän vihreäksi tapetoidussa kaksiossaan. Hän rakasti, että lasten äänet karkottivat hänen painajaisensa. Heidän silmissään hän pystyi vielä näkemään tulevaisuuden, kaikesta huolimatta.

Niiden kolmen vuoden aikana, jotka he olivat kaupungissa asuneet, oli Amina kehittänyt siihen aivan erityisen suhteen. Hän oli oppinut elämään kaipuun ja särkyneiden unelmiensa kanssa. Öisin hän näki yhä unia Libanonista ennen sotaa, mutta ei enää yhtä usein. Nykyisin hän saattoi nauttia kirsikkapuiden lyhyestä kukoistuksesta, siitä, miten valkoiset kukat kesän lähestyessä pu-toilivat maahan kuin lumi. Meri ja sen armottomat aallot syys-

myrskyjen aikaan kiehtoivat häntä. Välillä Josef ilmestyi hänen uniinsa. Silloin hän saattoi jälleen kuulla, miten mies nauroi sydämellisesti kaapattuaan hänet syliinsä suukoteltavaksi. Toisina öinä hän näki tämän ruumiin makaamassa kadulla, jolla heidän lapsensa olivat leikkineet.

Teekannu vihelsi ja sai hänet irrottamaan katseensa autiosta sisäpihasta ikkunan ulkopuolella. Hän otti kaapista kupit ja lautaset ja asetti ne varovasti pöydälle. Amina tiesi hemmottelevansa lapsiaan. Hänellä oli huono omatunto siitä, että lapsuus oli ryöstetty heiltä, ja hän yritti jatkuvasti hyvittää sitä. Hänen lapsensa olivat jo joutuneet näkemään niin paljon kuolemaa ja kärsimystä, että Amina ihmetteli, miten oli ylipäätään mahdollista, että he olivat sopeutuneet elämäänsä uudessa kotimaassaan.

Hän kuuli oven käyvän ja hymyili itsekseen.

”Hei, äiti”, Salma sirkutti ja suuteli häntä poskelle. Tytön vaatteet tuoksuivat sateelta.

Aminan tytär, joka oli juuri täyttänyt kolmetoista vuotta, vietti koko ajan enemmän aikaa jalkapalloa treenaten. Salma juoksi, harjoitteli syöttöpeliä isoveljensä kanssa ja istui lauantaisin television ääreen liimautuneena englantilaisten jalkapallo-otteluiden aikaan.

Amina oli iloinen siitä, että tytär oli löytänyt itselleen mieluisan harrastuksen: sen ansiosta tämä oli saanut paljon ystäviä ja oppinut nopeasti ruotsia.

”Olisitpa nähnyt maalin, jonka tein tänään, valmentaja oli todella vaikuttunut”, Salma jatkoi ja nosti keittiöpyyhettä murtaakseen leivästä palasen.

”Ei, odotetaan, että Elias tulee kotiin”, Amina käski ja läpsäytti Salmaa kevyesti kädelle.

Salma tunki nopeasti suuhunsa leipäpalan, jonka oli onnis-

tunut nappaamaan, ja vajosi istumaan keittiön sohvalle, joka oli Aminan kirpputorilöytö.

”Hän varmaankin myöhästyy vähän. Luulen, että hän on tavannut jonkun”, Salma virnisti.

Amina katsoi tytärtään uteliaana ja istuutui tätä vastapäätä. Hän tiesi, että sekä Elias että Salma olivat siinä iässä, jossa äidille ei ehkä kerrottu ihan kaikkea, mutta hän oli yhtä kaikki kiitollinen siitä, että hänet yhä edelleen päästettiin osalliseksi joihinkin asioihin heidän elämässään.

”Kenet Elias on tavannut?” hän kysyi ja tarkasteli Salmaa. ”Jonkun tytön vai?”

Salma avasi verryttelytakkinsa napit ja nojautui huokaisten sohvalla taaksepäin. Paksut mustat hiukset oli koottu nutturaksi pään päälle. Tyttö oli perinyt isänsä silmät. Kaikesta huolimatta ne edelleen katselivat maailmaa nälkäisen uteliaina.

”En tiedä, mutta hänhän on koko ajan ulkona eikä suostu kertomaan, missä on ollut. Luulen, että hänellä on joku tyttö kuvioissa.”

Samassa he kuulivat oven avautuvan. Joku hengitti eteisessä nopeita, raskaita hengähdyksiä, jotka saivat Aminan vatsan muljahtamaan tutulla tavalla. Salma ei näyttänyt huomaavan mitään, mutta Amina nousi ylös.

Lipaston päällä oleva lamppu valaisi hänen poikaansa himmeästi. Elias seisoi eteenpäin kumartuneena, kädet reisiinsä nojaten, ja hengitti raskaasti.

”Elias? Mitä on tapahtunut?”

Amina oli nyt pojan luona, ojensi kätensä tämän leuan alle ja kohotti tämän kasvoja. Pelko, joka pojan katseesta näkyi, oli hänelle niin kovin tuttu.

”Ei mitään”, Elias sanoi äitinsä katsetta vältellen. ”Kunhan juoksin tänne.”

Amina piteli kättään pojan poskella. ”Luuletko, että minua on noin helppo huijata?”

”Älä viitsi, äiti, kunhan yritän kohottaa kuntoani.”

Amina puuskahti. ”Vai että kohotat kuntoasi? Ja siis pä lenkkeilet farkuissa?”

Elias veti syvään henkeä ennen kuin pakottautui hymyilemään. ”Äiti, anna nyt jo olla.”

Amina oli ylpeä lapsistaan, ylpeä siitä, että he olivat sopeutuneet uuteen tilanteeseen. Samalla hän oli tuskallisen tietoinen siitä, että lapset kantoivat mukanaan muistoja, joista he eivät koskaan pääsisi eroon ja jotka pitivät heitä öisin hereillä. Salma ei ollut ollut paikalla sinä aamuna, mutta Elias joutuisi ikuisesti elämään mielikuvansa kanssa, jossa verilätäkkö isän ruumiin alla laajeni laajenemistaan. Poika ei koskaan puhunut siitä, mutta joskus öisin Amina kuuli, kun unettomuus riivasi häntä. Vaikka Elias yritti varmastikin parhaansa mukaan salata sen, tiesi Amina hänen itkevän. Joskus Amina oli yrittänyt puhua Eliakselle asiasta, mutta silloin tämä oli teeskennellyt nukkuvansa. Amina ei halunnut painostaa Eliasta, hän tunsi poikansa, tiesi tämän olevan itsepäinen. Mutta hän tiesi toisaalta myös, kuinka vaarallista surun tukahduttaminen saattoi olla.

Hän ei ollut pystynyt suojelemaan lapsiaan kauheuksilta. Ei sodan aiheuttamalta jatkuvalta pelolta, ei Josefin kuolemalta eikä traumaattiselta pakomatkalta monine läheltä piti -tilanteineen.

Hän ajatteli lämmöllä sitä, kuinka sekä Elias että Salma ahkevoivat koulussa. Vaikka se ei voinutkaan pyyhkiä pois sitä tuskaa, jonka he olivat joutuneet kokemaan, valoi se kuitenkin uskoa tulevaisuuteen.

KUN RIKOKSEN JÄLKIMAININKI VYÖRYY RANTAAN

Karlskronan suurrikosyksikkö on vaihtanut vapaalle, ja Sonja Ljung poliisikollegoineen nauttii risteilystä kohti Puolan Gdyniaa. Leppoisa illallinen kollegoiden kanssa päättyy kuitenkin kuin veitsellä leikaten, kun laivalta löytyy nainen ja tyttö, jotka on murhattu hyttiinsä. Sonja ja hänen työparinsa Navid ymmärtävät heti, että tappaja piileskelee matkustajien joukossa.

Laiva kääntyy takaisin kohti Ruotsia, ja poliisit ryhtyvät jäljittämään murhaajaa. Sonjalla on vahvat epäilyksensä rikoksen motiivista, mutta pian käy ilmi, että kyse on jostain vielä suuremmasta. Uhreja tulee lisää, ja Sonja huomaa, että kuolemat linkittyvät kauas Karlskronan menneisyyteen. Hitaasti mutta varmasti Sonja tuntee rikosten vyyhdin vetävän häntä kohti pimeyttä...

EMMA OLOFSSON on ruotsalainen rikoskirjailija, jonka teokset ovat nousseet nopeasti lukijoiden suosikeiksi. *Yhtä kuoleman edessä* on kiivastahtinen jatko-osa hänen menestysteokselleen *Kun surulintu laulaa*.